

Elleriňize döneýin! / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 23 января, 2025

Elleriňize doneýin! / satiriki hekaýa ELLERIÑIZE DÖNEÝIN!..

– Tyrk... Tyrk... Tyrk...

Ýarygije gapy kakylýar. Cyrany ýakman, daraklygyna basyp, gapa golaýlaşdym. Doñuz diňini saldyn. Tyrkyldy örän ýuwaşja eşidilýärdi. Ýene-de... Ýene-de...

Birdenem inim jümsüldäp gitdi: «Huliganlardyr!..» Şu günler eýeli-eýesiz öýleri talap ýören huliganlarmy, basmaçylar köpelipdir diýlip eşidilýär. Şolardyr bi. Bolmanda munuň ýaly bimahal wagty biziň gapymyzdan geljek adam ýok ahyryn. Myhmana bize onsuzam negada. Olaram halys dört tarapyny gabadanlar...

Ýene gapy tyrkyldady. Emma men şu ikarada belli netijä gelip yetişipdim: Açmaly däl! Açdygyň.. (Yzyny pikir etmäge gorkdum). Aýalymyň pul saklaýan sandygy göz öňüme geldi. Ylaýta-da şol sandygyň eýesine nebsim agyrdy. Aýaltm bende pully sandygyny menden eý görýär ahyryn.

– Bize däl-laý, goňşularymyza myhman gelen ekeni – diýip, pully sandygyň hojaýynyny köşeşdiren boldum.

Birbada ümsümlik aralaşdy. Dünýäm giňäp gitdi: «Hä, ýalňyşyp gelendiklerini bilendirler. Men olaryň diýýän adamlary däl-ä...»

Gapy ýene-de kakylip başlandy. Ilki ýuwaş, soňra-da kem-kemden batlanyp başlady. Hernä, ýüregim ýarylanka, «Goňşy! Goňşy!» diýlen ses eşidiläýdi. Goňşymyz Goşanyň sesini tanamsoň, jana töwekgellik edip, gapyny açdym. İki dzyndan aşagy ýalaňaç, maýkaly goňşymy görenimde, basmaçylaryň biziňkä däl-de, Goşa goňşulara dökülendigine kemsiz ynandym. İçerik atylyp girip, gapyny iç ýüzünden iki gezek kiltlemäge meýil etdim...

– Goňşy jan, gjäniň bir wagty şunça bespokoit etmejek boldum weli, sapsim bolar ýaly däl. Sluçaýno kuhnýaňyzda suw kranyny açyk galdyrýan-a dälsiňiz?! Depämizden suw syrygyp başlady...

Turbamyzyň deşilen ýerine tagta bölek gysdyryp ertire çykdym-

da, raýon öý uprawleniýesine til etdim. Başlyga. Şükür işleriň üýtgedilip gurulýan döwrüdigi bes-belli-dä! Aňyrsy ýarym sagada galyp-galman, enjamlaryny goltuklap, santehnik geldi. Yöne olam gele-gelmäne durgunlyk döwrüniň heňine tutdy:

– Turbany täzelemeli. Şeýle turba-da edil şu wagt bizde ýok. Bolan wagty täzeläp bereris – diýen boldy-da, ýogunuň çekäýdi. Wah, dokuň açdan habary ýok. Ýogsa, görüp dur ahyry jaýymyzyň suw skladyna döneminini. Şu gidişine gitse, aşaky goňşular bilen aragatnaşygy ýygjamlatmaly boljagyny bilibem dur welin, zaňnar... Hernä, meniň bagtyna aşaky goňşomyň aýaly bir-iki günlükde atasy öýüne giden ekeni, atasynyň gurbany bolaýyn!.. Eger suw gapdal goňşomyňka geçenliginde näderdim! Äri-hä hiç welin, haý-haý, aýalyny diý! Dogrymy aýtsam, bir tarapdan-a, onuň goňşy bolany kemem däl. Gapdalynda garawul saklan ýaly. Özümüz öýde ýok wagtymyz dagy delräk adam gapymyzy kakaýsa, ogrudyr öýdüp, milisiýa jaň etmesi bar onuň. Araba obadan gelen ýegeninen gaty heläk edipdir... Şonuň üçin, Hindistana gitsegem, yzymyzdan arkaýyn.

Äri gurluşykda işleýär diýip, kakdyn goňşomyň gapysyny. Aýaly alahekek ýaly çykdy jakyrdap:

– Nämä, äri gurluşykda işleýär diýip, öýüni demir-kömür sklada öwräýendir öýtdüñmi?!

Şu goňşomyň gapysyny kakmazlyga şert edipdim welin, näalaç diýlen bir zadam bar-da! Ýogsam bolmanda, toýa çagyrmak gelip bilýän däldirin welin...

Maşynymy mündüm-de, golaýjak kolhozyň garažyna – demir skladyna depdim.

– Plugdyr seýalkanyň demrinden diýseň, näçe gerek bolsa bereýin welin, şu turba ugrundan bizde zat ýokdur. Plastmassa turbajyklardan gerek diýseň-ä, sklادçynyň ýanynda bar. Gowaçalaryň hatar aralaryny suwarmak üçin getirilen turbajyklardan ýüküni tutar – diýip, ýaga çümdürilip çykarylan ýaly jalbarly, boýny galstukly pyýada göwnümi hoş edip goýberdi.

Keýpsiz öýe gaýtdym. Keýpiň bormy, öýünde aždarha ýaly bolup, biri ýoluna garap durka? Aýagymyň aşagyndaky maşynyň shaý-seplerini birin-birin gözden geçirýärin. Içini ýakaýyn diýen

ýaly, maşynda-da şeýle zadyň bardygyny göz öňüne getirip bilmedim.

Öye gelişime, ýagdaýdan çykalga gözleýärdim. Adam pahyr gaty gyssanan wagty, nerw sistemasy adatdakydan telim esse çalt işleýär diýilýäni ugrunda bolmaly. Birdenem yüzüm ýagtylyp gitdi. Wah, munuň önräk kellä gelmeýşini diýsene! Maşynyň ruluny göni şäheri suw bilen üpjün edýän edara tarap burdum. Olaryň işi turba bilen suw çekmek ahyryn! Ol ýerde-de, baý, özlerini gereksiretdiler-ä! «Zakaz ber, bu hepde bolmaz. Garaşmaly bolarsyň» diýdiler. Oglumdan kiçi oglana «agam jan» diýip ýalbardym. Peýda bolmady. Şeýle bir gaharym gelmek geldi welin, ýene-de özüm-özümi köşeşdiräýdim. Iñ soñunda gaharymyň gelenini duýdularmy, rehimi geldimi:

– Gowusy, sen şäheriň gaz geçiriji edarasyna bar. Ol ýerde turba diýeniň dökün. Derrew işiňi bitirerler – diýdiler.

Men kör umydymy hopba edip, eňdim şol ýere. O taýdanam öñkimden beter bolup gaýtdym.

Gaharyma titiräp maşynyma mündüm. Tüýlerim dagy ädikçiniň bizi ýaly köýneklerimii parsa-parsa böwsüp, oklukirpiniň tikenleri kimin syh-syh bolşup dur. Agzymdan çykýan ýalyndan ýaňa maşynymyň maňlaý aýnasy eremäniň kaddyna ýetipdi. Maşynyň özem uly ýoldan jowranyp-jowranyp, gözü ýok ýaly gidip barýardy. Nätsin, keýpi bolmasa!

Dördünji gata, jaýymza nädip çykanymy bilemok. İçerik girsem, okuwdan gelen oglum balagyny dyzyna çenli çyzgapdyr-da, ejesiniň (käte-de meniň) pol süpürýän esgisi bilen turbadan pola akýan suwlary bedrä sykyp dur. Meni görendenem:

– Kaka, geleniň gowy bolaýdy. Eşigiňi çalşyrmankaň, mekdebe baryp gaýdaly. Demir turbajyk getirip, muny çalyşmasak boljak däl – diýdi.

– Nämé, mekdepde turba zawody barmy? Tapdyň oýnajak adamyň!

Oglum gorkusyndanmy, gyssanjyna öz dilinde gürledi:

– K... K... Kaka, ynanaňokmy. O neme, ýygnan demir böleklerimiz... «Ýör» diýip, eňdik mekdebe.

Älhepus, bu demirleri! İsläniň bar. Wah, turba dagynyň her hilisi, daşynyň ýagy süpürilmédikleri ýatyr. Suw kranlary diýjekmi, ýyladys batareýalary diýjekmi, ählisi bar. Kä pille

zerura düşü�ende tapdyrmaýan simleriňem, hanha, topbak-topbak. Maşynlaryň zapas şaýlaram ýok däl.

– Oglum, onsoň mundan alsaň bolýarmy?

Şatlyk çagyylan sesime oglumyňam ýüzi ýagtylyp gitdi.

– Alybermeli, kaka. Direktorymyz-a nädip ýoguna ýanjagyny bilmän ýör. «Eýe çykýan ýok» diýýär.

Göwnün ganat baglap uçubereýin diýýärdi. Çünkü bu gün aşşam naharymy arkaýyn iýip, çagyymy biminnet içibiljekdim. Wah, şu demirleri jygyllyga çykaryp bolaýsa-ha, uly iliň alkyşyny alyp bolardy. Dertliniň derdine emem bolardy. Ya-da jygyllygy şutak getiräýseň... Yöne şü pionerlere berekella aýtmaly. Ýygna diýýärler, ýygnap ýörler. Görgülijiklerde göwün-garyn ýok. Hany, uly adamlara bir şunça demirleri ýygnatjak bolup gör!

– Berekella, pionerler! Berekella!..

Men şatlyk bilen öýüme dolandym. Şu kyn günümüzde kömege ýetişen ogluma, demir böleklerini ýygnan okuwçylara ýolboýy alkyş okap gelýärdim. Maşynym bolsa, begenjinden ýaňa uçaýjak bolýardy...

Jorageldi SAPARGELDIÝEW. Satiriki hekaýalar